28/02/2020

“Αυτές οι οικογένειες αποπνέουν την ουράνια ευωδία”

/ Επικαιρότητα

Ρεπορτάζ: Βασίλης Χάδος
Φωτογραφίες: Ραφαήλ Γεωργιάδης

Στον ιερό δεσμό του άνδρα και της γυναίκας και την κρίση που διέρχεται σήμερα ο γάμος αναφέρθηκε ο Καθηγούμενος της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου Αρχιμανδρίτης Εφραίμ σε ομιλία του με θέμα “Γάμος – Οικογένεια – Διαζύγια”.
“Το ανδρόγυνο γίνεται ένα, μία σάρκα, ένα πράγμα και γεγονός πολύτιμο για τον Θεό μέσα στον γάμο” ανέφερε μεταξύ άλλων και πρόσθεσε: “Η ένωση του άνδρα και της γυναίκας είναι κάτι πολύ δυνατό, κάτι που δεν μπορεί να καταλυθεί, γίνονται οι δύο ένα, «εις σάρκα μίαν» και όταν καταλύεται, διαλύεται, κατακερματίζεται και η προσωπικότητα. Η ίδια αυτή φυσική ένωση και πράξη είναι ιερή μέσα στον γάμο”.

“‘Αν βγάλουμε τον Χριστό από τον γάμο αυτό που μένει είναι μια κτηνώδης σχέση (...) Ο υγιής γάμος δημιουργεί και μία υγιή οικογένεια. Αν και ο σκοπός του γάμου δεν είναι η τεκνοποιία, όπως πολύ ωραία τονίζει ο Άγιος Ιωάννης Χρυσόστομος, όμως το ανδρόγυνο που αποκτά τέκνα βιώνει ένα πλήρωμα χαράς και ευτυχίας. Με την τεκνογονία οι σύζυγοι γίνονται συνδημιουργοί με τον Θεό, χαίρονται γιατί συμβάλουν να γεννηθούν άνθρωποι, οι οποίοι εν ελευθερία θα ανατραφούν και θα γίνουν μέτοχοι της βασιλείας του Θεού, τέκνα Θεού”.

Η ομιλία του πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της Θεολογικής Ημερίδας με θέμα: «Εκκλησία και σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα» στη κεντρική αίθουσα του Πολυδύναμου Πνευματικού Κέντρου Νεότητος «Αγία Κυράννα» στο Λαγκαδά.

Η Ημερίδα πραγματοποιείται επί τη ευκαιρία του εορτασμού της ιεράς μνήμης της Αγίας Νεομάρτυρος Κυράννης της Οσσαίας, και τελεί υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Λαγκαδά, Λητής και Ρεντίνης, της Διεθνούς Ακαδημίας Θεολογικών και Φιλοσοφικών Σπουδών «Οι Άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος» και του Τμήματος Θεολογίας του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ: «Εκκλησιαστικά και σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα»

ΟΛΟΚΛΗΡΗ Η ΟΜΙΛΙΑ

Ὁ Θεὸς μετὰ τὴν δημιουργία τοῦ Ἀδάμ, τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, ἀποφάσισε , «οὐ καλὸν εἶναι τὸν ἄνθρωπον μόνον ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ᾽ αὐτόν».Στὴν συνέχεια δημιούργησε ὅλα τὰ ζῶα, ποὺ τὰ ἔφερνε μπροστὰ στὸν Ἀδάμ, ὁ ὁποῖος μάλιστα τὰ ὀνομάτιζε,ἀλλὰ «οὐχ εὑρέθη βοηθὸς ὅμοιος αὐτῷ». Τότε ὁ Θεὸς ἔπλασε τὴν Εὔα ἀπὸ τὴν πλευρὰ τοῦ Ἀδὰμ καὶ τὴν τοῦ παρουσίασε. Ὁ δὲ Ἀδὰμ βλέποντας τὸν πραγματικὸ καὶ ἄξιο «βοηθό του», δηλαδὴ σύντροφο τῆς ζωῆς του, ἀναφώνησε: «Τοῦτο νῦν ὀστοῦν ἐκ τῶν ὀστέων μου καὶ σὰρξ ἐκ τῆς σαρκός μου, αὕτη κληθήσεται γυνή ὅτι ἐκ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς ἐλήφθη αὕτη». Καὶ ὁ Ἀδὰμ συνεχίζει προφητικὰ καὶ ἀποκαλυπτικά: «Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν».

Ἡ διήγηση αὐτὴ ἀπὸ τὸ βιβλίο τῆς Γενέσεως δὲν δίνει περιθώρια προσωπικῆς ἀναγνώσεως καὶ ἑρμηνείας, ἀλλὰ ἐκφράζει τὴν ὀντολογικὴ σχέση τοῦ ἄνδρα καὶ τῆς γυναίκας μέσα στὸν γάμο.Τὸ ἀνδρόγυνο γίνεται ἕνα, μία σάρκα, ἕνα πράγμα καὶ γεγονὸς πολύτιμο γιὰ τὸν Θεὸ μέσα στὸν γάμο. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς ἐπικυρώνει αὐτὴν τὴν διδασκαλία, χρησιμοποιώντας τὸ παραπάνω χωρίο ἀπὸ τὴν Γένεση,

ὅτανἀπαντᾶ στοὺς Φαρισαίους ποὺ θέλουν νὰ τὸν πειράξουν ρωτώντας Τον ἂν ἐπιτρέπεται ὁ ἄνδρας νὰ χωρίζει τὴν γυναίκα του: «Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ᾽ ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς καὶ εἶπεν, ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν; Ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ μία, ὃ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω». Ἡ ἕνωση τοῦ ἄνδρα καὶ τῆς γυναίκας εἶναι κάτι πολὺ δυνατό, κάτι ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ καταλυθεῖ, γίνονται οἱ δύο ἕνα, «εἰς σάρκα μίαν» καὶ ὅταν καταλύεται, διαλύεται, κατακερματίζεται καὶ ἡ προσωπικότητα. Ἡ ἴδια αὐτὴ φυσικὴ ἕνωση καὶ πράξη εἶναι ἱερὴ μέσα στὸν γάμο. Ὅταν γίνεται ἐκτὸς γάμου, μὲ τὶς λεγόμενες ἐξωσυζυγικὲς σχέσεις, προκαλεῖται ὀντολογικὴ διχοτόμηση τῆς προσωπικότητος τοῦ ἁμαρτάνοντος. Γιατὶ ὁ ἄνδρας γίνεται ἕνα μὲ τὴν σύζυγό του, ποὺ ὀφείλει βέβαια νὰ εἶναι, ὅμως ὅταν εἰσχωρεῖ ἡ ἁμαρτία καὶ ὑπάρχουν ἐξωσυζυγικὲς σχέσεις γίνεται ἕνα μὲ τὴν ἄλλη, ἕνα μὲ τὴν ἑπόμενη κ.ο.κ. Τελεία κατακερμάτιση τοῦ προσώπου. Βλέπουμε δηλαδὴ τὴν ἀντανάκλαση τοῦ ἤθους στὴν ὀντολογία τοῦ προσώπου.

Ὁ γάμος ἐννοεῖται μόνο μέσα στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς εὐλογεῖ τὸ ζευγάρι καὶ ἡ πορεία τοῦ ἀνδρόγυνου πλέον γίνεται ἐν Χριστῷ καὶ διὰ τοῦ Χριστοῦ. Γιὰ αὐτὸ καὶ ἡ τέλεση τοῦ γάμου παλαιὰ ἐντασσόταν μέσα στὴν Θεία Λειτουργία. Οἱ νεόνυμφοι ἦταν οἱ πρῶτοι ποὺ κοινωνοῦσαν τὸ Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ. Ὁ Χριστὸς γινόταν ὁ κρίκος, ὁ συνοδοιπόρος στὴν κοινὴ ζωή τους, ὁ μεγαλύτερος ἑνοποιὸς παράγων καὶ νόημα καὶ σκοπὸς στὴν ζωή τους. Ὁ γάμος ἀποτελεῖ ἕνα μυστήριο ποὺ ἀνάγεται στὸ μυστήριο τῆς ἑνώσεως τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴν Ἐκκλησία. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐπαναλαμβάνοντας τὰ λόγια τῆς Γενέσεως ὅτι τὸ ἀνδρόγυνο θὰ γίνει «εἰς σάρκα μίαν» προσθέτει, «τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν». Ὅ,τι εἶναι ὁ Χριστὸς γιὰ τὴν Ἐκκλησία, ἔτσι ἀντίστοιχα πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἕνας σύζυγος γιὰ τὸν ἄλλο. Ἡ μεταξὺ ἕνωση καὶ ἡ ἀγάπη τῶν συζύγων διὰ τῆς Ἐκκλησίας μεταφέρονται ἀπὸ τὸ συναισθηματικό, φυσικὸ ἐπίπεδο στὸ πνευματικὸ ἐν Χριστῷ καὶ αἰώνιο ἐπίπεδο. Ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν σωτηρία πλέον γίνεται κοινός, μαζὶ ἀγωνίζονται, μαζὶ θὰ σωθοῦν. Ὁ γάμος προεκτείνεται καὶ στὴν αἰωνιότητα.

Ὁ Θεὸς ὅταν δημιουργεῖ δὲν κάνει λάθη, εἶναι ὁ μόνος ἀλάθητος. Δὲν δημιουργεῖ κάτι καὶ μετὰ ἀποφασίζει νὰ τὸ διορθώσει. «Κατ᾽ εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν, ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς», «καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν». Ἡ ἑνότητα τοῦ ζευγαριοῦ εἶναι τόσο ἰσχυρή, ὥστε νὰ γίνονται ἕνα. Τὸ ἀνδρόγυνο ἐμβαθύνει τὴν σχέση τους μέσω τοῦ Χριστοῦ μὲ μία συνεχὴ αὔξηση τῆς μεταξύ τους γνώσεως καὶ ἀγάπης. Αὐτὴ ἡ σχέση, ἡ ἁρμονία τοῦ ἐν Χριστῷ ἀνδρογύνου δὲν μπορεῖ νὰ βιωθεῖ ἐκτὸς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γάμου. Γιὰ αὐτὸ λέμε ὅτι ὁ πολιτικὸς γάμος στὴν οὐσία δὲν εἶναι γάμος, ἀφοῦ λείπει τὸ βασικό, ὁ Χριστός. Ὁ Χριστὸς εἶναι ποὺ εὐλογεῖ αὐτὴν τὴν σχέση. Ἂν βγάλουμε τὸν Χριστὸ ἀπὸ τὸν γάμο, αὐτὸ ποὺ μένει εἶναι μία κτηνώδης σχέση, κάτι ποὺ μποροῦν δηλαδὴ νὰ τὸν κάνουν καὶ τὰ κτήνη. Καὶ μὴν σᾶς φαίνεται παράξενο ἂν στὶς ἡμέρες μας γινόμαστε μάρτυρες καὶ αὐτῶν τῶν κτηνωδῶν καὶ παραλόγων σχέσεων ἀφοῦ «ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν οὐ συνῆκεν παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσιν τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη αὐτοῖς». Σὲ μερικὲς χῶρες ἔχει ἐπιτραπεῖ ἡ κτηνοβασία, ἀλλὰ καὶ ὁ γάμος μὲ τὰ κτήνη. Ἔτσι βλέπουμε ἄνδρας νὰ παντρεύεται τὴν ἀδελφή του, γυναίκα νὰ παντρεύεται τὸ ἄλογό της, γυναίκα νὰ παντρεύεται τὸν σκύλο της. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ πιὸ προχωρημένες καταστάσεις, γυναίκα νὰ παντρεύεται ἕνα δέντρο, γυναίκα νὰ παντρεύεται σὲ ἐπίσημη τελετὴ τὸ χαλί της!!!

Ἂν ὁ πολιτικὸς γάμος ἄνοιξε τὸ παράθυρο γιὰ νὰ εἰσχωρήσει κάθε κτηνώδης σχέση στὸν γάμο, πόσο μᾶλλον περισσότερο ἔγινε αὐτὸ μὲ τὸ σύμφωνο συμβίωσης

μὲ τὸ ὁποῖο ἐπιτρέπεται καὶ ἡ παραφύση ὁμόφυλη σχέση. Κάποιοι προσπαθοῦν νὰ ἀκυρώσουν τὸ βιολογικὸ φύλο καὶ νὰ πᾶνε στὸ κοινωνικὸ φύλο ἐπιλογῆς τους ἀκόμη καὶ σὲ ἐναλασσόμενο φύλο, δηλαδὴ γιὰ ἕνα διάστημα νὰ παρουσιάζονται ὡς ἕνα φύλο καὶ μετὰ ὡς τὸ ἄλλο.Προχωροῦν καλά οἱ λεγόμενες ἔμφυλες ἢ καλύτερα ἄφυλες ταυτότητες!

Ὸ ὑγιὴς γάμος δημιουργεῖ καὶ μία ὑγιῆ οἰκογένεια. Ὰν καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ γάμου δὲν εἶναι ἡ τεκνοποιία, ὅπως πολὺ ὡραῖα τονίζει ὁ Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος, ὅμως τὸ ἀνδρόγυνο ποὺ ἀποκτᾶ τέκνα βιώνει ἕνα πλήρωμα χαρᾶς καὶ εὐτυχίας. Μὲ τὴν τεκνογονία οἱ σύζυγοι γίνονται συνδημιουργοὶ μὲ τὸν Θεό, χαίρονται γιατὶ συμβάλουν νὰ γεννηθοῦν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἐν ἐλευθερίᾳ θὰ ἀνατραφοῦν καὶ θὰ γίνουν μέτοχοι τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, τέκνα Θεοῦ. Ὸ ὑγιὴς γάμος εἶναι ὁ χριστιανικὸς γάμος, ἡ ὑγιὴς οἰκογένεια εἶναι ἡ χριστιανικὴ οἰκογένεια. Παλαιὰ ἦταν μεγάλη ἀρετὴ νὰ ἔχει κάποιος πολύτεκνη οἰκογένεια. Οἱ σύγχρονοι προτιμοῦν νὰ κάνουν ἐκτρώσεις, τὶς ὁποῖες ἔχει νομιμοποιήσει ἡ Πολιτεία, παρὰ νὰ σηκώσουν τὸν σταυρὸ τῆς πολυτεκνίας. Προτιμοῦν νὰ γίνονται φονεῖς —γιατὶ ἡ ἔκτρωση εἶναι φόνος, τὸ ἐπιτίμιο τοῦ φονέα ἐπιβάλλει ἡ Ἐκκλησία στὶς γυναῖκες ποὺ καταφεύγουν σὲ ἔκτρωση— παρὰ νὰ ἀνατρέφουν πολλὰ παιδιὰ ποὺ θὰ ἀξιωθοῦν νὰ γίνουν τέκνα Θεοῦ.

Σήμερα ἡ κρίση ποὺ βιώνει ἡ κοινωνία μας σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα εἶναι οὐσιαστικὰ ἀνθρωπολογικὴ κρίση, εἶναι κρίση τῆς οἰκογένειας. Ἡ οἰκογένεια ἀποτελεῖ τὸ κύτταρο τῆς κοινωνίας καὶ ὅταν αὐτὴ νοσεῖ, νοσεῖ καὶ ἡ κοινωνία. Ἡ καρδιὰ τῆς οἰκογένειας ἦταν ἡ μητέρα. Δυστυχῶς παρατηροῦμε σήμερα ὅτι ἡ γυναίκα ἔχασε τὴν μητρότητά της. Πραγματικὰ παρατηροῦμε στὴν ἱστορία ὅτι πίσω ἀπὸ κάθε μεγάλο ἄνδρα βρισκόταν μία μεγάλη μητέρα. Ὄχι μόνο μεγάλοι ἐπιστήμονες τοῦ κόσμου, ἥρωες τῆς πατρίδος μας, ἀλλὰ πολλοὶ σύγχρονοι Ἅγιοι, ὅπως ὁ Ἅγιος Παΐσιος ὁ Ἁγιορείτης,ὁ Ἅγιος Ἰάκωβος ὁ Τσαλίκης ποὺ εἶχαν ἁγίες μητέρες. Χάθηκαν οἱ παλαιὲς μητέρες, οἱ ὁποῖες μὲ αὐτοθυσία καὶ ἀνιδιοτέλεια ἀνέτρεφαν τὰ παιδιά τους. Μετὰ τὸν Μάη τοῦ 68 ἐπηρεάστηκε καὶ ἡ Ἑλλάδα ἀπὸ τὶς νέες φιλελεύθερες ἰδέες ποὺ πρότασσαν τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα, τὴν χειραφέτηση τῆς γυναίκας, τὴν σεξουαλικὴ ἀπελευθέρωση καὶ ἔτσι ἡ γυναίκα ἄρχισε σιγὰ σιγὰ νὰ χάνει τὸν ρόλο της. Αὐτὴ ποὺ ἔδινε ζωὴ στὴν οἰκογένεια, δὲν τὴν ἐνδιαφέρει πλέον ἡ οἰκογένεια, κουράζεται ἢ δὲν θέλει νὰ ἀσχολεῖται μὲ τὴν οἰκογένεια, ἀλλὰ προτιμεῖ τὸν ἑαυτό της ἀπὸ τὴν οἰκογένεια. Ἡ παλαιὰ μητέρα ποὺ ἦταν ὅλη τὴν ἡμέρα πάνω ἀπὸ ἕνα τσουκάλι νὰ μαγειρεύει, πάνω μία σκάφη νὰ πλένει καὶ πάνω ἀπὸ ἕνα σίδερο νὰ σιδερώνει φαντάζει σήμερα σὰν μία σκλάβα καὶ δούλα. Ὅμως ὅλα αὐτὰ τὰ ἔκανε ἡ ἀληθινὴ μητέρα μὲ πολλὴ ἀγάπη, χαρὰ καὶ αὐτοθυσία γιὰ τὴν πολύτεκνη οἰκογένειά της. Ἡ χαρὰ δὲν ἔλειπε ἀπὸ τὴν καρδιά της, τὸ χαμόγελο δὲν ἔλειπε ἀπὸ τὰ χείλη της. Ἔδινε τὸν ἑαυτό της μὲ ἀνιδιοτέλεια καὶ αὐτοθυσία γιὰ αὐτὸ γέμιζε μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ. Δὲν λέω ὅτι δὲν ὑπάρχουν τέτοιες μητέρες

στὶς ἡμέρες μας, ἀλλὰ εἶναι ἐλάχιστες. Ἡ μητέρα ἦταν τὸ κέντρο τῆς οἰκογένειας, ἡ ὁποία ἀνέτρεφε τὰ παιδιά της «ἐν παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου», ποὺ φρόντιζε γιὰ τὸν σύζυγό της νὰ πηγαίνει στὴν ἐκκλησία, νὰ ἐξομολογεῖται, νὰ κοινωνεῖ. Φρόντιζε τὸ σπίτι της νὰ γίνει ἡ «κατ' οἶκον ἐκκλησία» μὲ τὶς προσευχές της στὸ εἰκονοστάσι, τὸ ἄναμμα τοῦ κανδηλίου, τὶς μετάνοιές της, τὴν τέλεση τοῦ μυστηρίου τοῦ Εὐχελαίου ἢ τοῦ Ἁγιασμοῦ. Ὅλα αὐτὰ ἔφερναν τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ σὲ ὅλη τὴν οἰκογένεια.

Ὅμως καὶ σήμερα δὲν εἶναι ἀργὰ νὰ ἐπανέλθουμε σὲ αὐτὴν τὴν ἁπλότητα, τὴν ὄμορφη, ἀλλὰ καὶ ἁρμονικὴ καὶ γεμάτη εὐτυχία κατάσταση μέσα στὴν οἰκογένεια, ἀρκεῖ νὰ τὸ ἀποφασίσουμε καὶ νὰ συμμαχήσουμε μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ. Ὄχι μόνο ἡ μητέρα, ἀλλὰ καὶ ὁ πατέρας καὶ τὰ παιδιὰ νὰ προσπαθήσουν ὅλοι μαζὶ νὰ φέρουν τὸν Χριστὸ στὴν οἰκογένεια, νὰ δημιουργηθεῖ μία ἀληθινὰ χριστιανικὴ καὶ εὐτυχισμένη οἰκογένεια. Ἡ εὐτυχισμένη οἰκογένεια δὲν θὰ προέλθει ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ εὐμάρεια καὶ ὑλικὸ πλοῦτο τῶν μελῶν τῆς οἰκογένειας, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν πλοῦτο τῆς θείας Χάριτος ποὺ θὰ κατοικεῖ σὲ κάθε μέλος της. Ὁ Ἅγιος Νεκτάριος ἔλεγε: «Πόσο πλανῶνται οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἀναζητοῦν τὴν εὐτυχία μακριὰ ἀπὸ τὸν ἑαυτό τους, στὶς ξένες χῶρες καὶ τὰ ταξίδια, στὸν πλοῦτο καὶ τὴν δόξα, στὶς μεγάλες περιουσίες καὶ στὶς ἀπολαύσεις, στὶς ἡδονὲς καὶ σὲ ὅλες τὶς χλιδὲς καὶ ματαιότητες ποὺ κατάληξή τους ἔχουν τὴν πίκρα. Ἡ εὐτυχία βρίσκεται μέσα στὸν ἴδιο μας τὸν ἑαυτό, καὶ μακάριος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ποὺ τὸ κατάλαβε αὐτό». Ἡ εὐτυχία αὐτὴ εἶναι ἡ ἐντὸς ἡμῶν βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

Ἂς ἀναφέρουμε καὶ πρακτικὰ μερικὲς συμβουλές, τὶς ὁποῖες πιστεύουμε ὅτι ἂν ἀκολουθήσει κάθε μέλος τῆς οἰκογένειας θὰ βοηθηθεῖ στὴν προσωπική του κατὰ Χριστὸν ζωή, ἀλλὰ καὶ ὅλη ἡ οἰκογένεια θὰ μεταμορφωθεῖ σὲ μία κατὰ Χριστὸν εὐτυχισμένη οἰκογένεια.

Πρῶτον καὶ κύριον, νὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὴν λατρεία τοῦ Θεοῦ, τὴν συμμετοχὴ στὶς Ἀκολουθίες καὶ ἰδιαίτερα στὴν Θεία Λειτουργία. Ἐμεῖς στὸ Ἅγιον Ὄρος ἔχουμε περίπου 7 μὲ 8 ὧρες Ἀκολουθίεςκαθημερινά, ἂν τύχει καὶ ἔχουμε ἀγρυπνία ἢ καὶ πανήγυρη πολὺ περισσότερο βέβαια. Οἱ μεγάλες πανηγύρεις τῆς Μονῆς μας διαρκοῦν 15 μὲ 16 ὧρες συνεχόμενα, χωρὶς διακοπή. Συνήθως στὸν κόσμο ἡ Θεία Λειτουργία τῆς Κυριακῆς διαρκεῖ μιάμισι μὲ δύο ὧρες. Δὲν ἀξίζει νὰ προσφέρουμε ἔστω αὐτὲς τὶς δύο ὧρες τὴν ἑβδομάδα στὴν λατρεία τοῦ Θεοῦ; Καὶ τὸ πιὸ σημαντικό, νὰ ἔχουμε ἐξομολογηθεῖ καὶ νὰ μποροῦμε νὰ κοινωνήσουμε τὸ σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Χριστοῦ; Καλὸ εἶναι ἡ οἰκογένεια νὰ ἔχει καὶ κοινὸ πνευματικό, ὁ ὁποῖος ἐπειδὴ θὰ γνωρίζει τὴν πνευματικὴ κατάσταση ὅλων τῶν μελῶν τῆς οἰκογένειας θὰ μπορεῖ νὰ ἐξομαλύνει τυχὸν ἀντιθέσεις καὶ προστριβὲς καὶ νὰ φέρνει μὲ τὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἑνότητα στὶς ψυχὲς τῶν μελῶν τῆς οἰκογένειας. Νὰ μάθουν ὅλοι νὰ προσεύχονται στὸ σπίτι, πρὶν τὸν ὕπνο, ἀφοῦ ξυπνήσουν, πρὶν καὶ μετὰ τὸ φαγητό, ὅταν θὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ σπίτι νὰ κάνουν τὸν σταυρό τους καὶ νὰ ποῦν μία μικρὴ προσευχή: «Χριστέ μου εὐλόγησε τὴν σημερινή μου ἡμέρα νὰ μὴν λυπήσω Ἐσένα καὶ τοὺς ἀδελφούς μου καὶ ὁδήγησέ με σὲ κάθε καλό». Νὰ λένε τὴν νοερὰ προσευχή, τὴν προσευχὴ τοῦ Ἰησοῦ, τὸ «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με». Αὐτὴν τὴν εὐχούλα μπορεῖ νὰ τὴν λέει ἡ νοικοκυρὰ στὸ σπίτι ὅταν στρώνει τὰ κρεβάτια, ὅταν μαγειρεύει, τὰ παιδιὰ ὅταν ἑτοιμάζονται νὰ πᾶνε στὸ σχολεῖο ἢ στὸ Πανεπιστήμιο, στὸν δρόμο, στὸ λεωφορεῖο, ὁ πατέρας ὅταν πηγαίνει στὴν δουλειά. Νὰ γεμίζουν ὅλο αὐτὸν τὸν χρόνο μὲ τὴν μνήμη τοῦ Χριστοῦ. Τί πιὸ ὄμορφο καὶ ὠφέλιμο! Λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ». Ὁπότε, ὅταν ἐπικαλούμαστε τὸν Χριστό, ὅταν ἀναφέρουμε τὸ ὄνομά Του, μαζί μας εἶναι τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Ὅταν εἶναι μαζί μας τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιο τότε φεύγει ἀπὸ μέσα μας κάθε ἐνάντιο, πονηρὸ πνεῦμα, κάθε κακία καὶ προσελκύουμε κάθε ἀγαθό.

Θὰ πρέπει κάθε οἰκογένεια νὰ ἀναπτύξει σχέσεις μὲ ἄλλες εὐλαβεῖς οἰκογένειες. Καὶ αὐτὸ μπορεῖ κάλλιστα νὰ γίνει μέσα σὲ μία ἐνορία. Στὴν ἐνορία ποὺ ἀνήκουμε δὲν πηγαίνουμε μόνο γιὰ νὰ ἐκκλησιαστοῦμε, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποκτήσουμε μία σχέση μὲ τοὺς ἄλλους ἐνορίτες. Σὲ αὐτὸ βέβαια θὰ βοηθήσει πολὺ ἕνας ἐνάρετος καὶ δραστήριος ἐφημέριος. Μετὰ τὴν Θεία Λειτουργία τῆς Κυριακῆς ἢ μίας μεγάλης ἑορτῆς εἶναι πολὺ καλὸ νὰ μαζεύονται στὸ Ἀρχονταρίκι τῆς ἐνορίας μερικὲς οἰκογένειες γιὰ ἕναν καλὸ συμπνευματισμό, νὰ πιοῦν ἕνα καφέ, ἀλλὰ καὶ νὰ μιλήσουν, νὰ ἀναπτυχθοῦν σωστὲς διαπροσωπικὲς σχέσεις. Σήμερα ὁ ἄνθρωπος σὲ αὐτὸ ποὺ ἀστοχεῖ εἶναι στὶς διαπροσωπικές του σχέσεις. Μπορεῖ νὰ ἀναπτύσσει πάρα πολλὲς δημόσιες σχέσεις ἀλλὰ νὰ μὴν μπορεῖ νὰ ἐπικοινωνεῖ οὐσιαστικὰ μὲ

κανέναν καὶ νὰ βιώνει μία μοναξιά, ἕνα ἐρμητικὸ κλείσιμο στὸν ἑαυτό του. Στὴν ἐνορία ὅμως μπορεῖ νὰ ἀρχίσει νὰ ἀνοίγει τὸν ἑαυτό του, νὰ ἐμπιστεύεται τὸν ἄλλο, γιατὶ εἶναι ὁ πνευματικὸς ἀδελφός του, ἔχουν τὸν ἴδιο πνευματικὸ πατέρα. Αὐτὴ ἡ ἐπικοινωνία εἶναι πάρα πολὺ σημαντική. «Ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὀχυρά», ἐνῶ «φθείρουσιν ἤθη χρηστὰ ὁμιλίαι κακαί». Στὴν ἐνορία ἐπίσης μπορεῖ νὰ γίνει καὶ πιὸ ἐνεργὸς ἡ συμμετοχή μας στὴν ὅλη ζωὴ καὶ δράση της π.χ. στὴν κατηχητικὴ καὶ στὴν φιλανθρωπικὴ κίνησή της. Ἀλλὰ καὶ ἡ προετοιμασία τοῦ προσφόρου ποὺ θὰ χρησιμοποιηθεῖ στὴν Θεία Λειτουργία εἶναι πολὺ εὐλογημένη ἐργασία. Τὸ δῶρο αὐτὸ ποὺ θὰ προσφέρουμε μὲ προσευχὴ καὶ ἀγάπη ὁ Κύριος διὰ τοῦ ἱερέως θὰ τὸ μεταβάλει σὲ σῶμα Χριστοῦ. Ἡ μητέρα ἂν δὲν γνωρίζει πῶς γίνονται τὰ πρόσφορα μπορεῖ νὰ ρωτήσει μὶα ἄλλη ἐνορίτισσα ἀδελφή της καὶ νὰ τῆς μάθει. Αὐτὴ στὴν συνέχεια μπορεῖ νὰ διδάξει στὴν κόρη της καὶ ἔτσι ἀποκτᾶται καὶ συνεχίζεται αὐτὴ ἡ καλὴ συνήθεια καὶ παράδοση.

Αὐτὸ ποὺ θὰ πρέπει νὰ προσεχθεῖ στὴν οἰκογένεια σήμερα εἶναι ἡ χρήση τῆς τηλεόρασης καὶ τοῦ διαδικτύου. Αὐτὰ τὰ μέσα μποροῦν νὰ γίνουν αἰτία, ὥστε νὰ σταματήσει ὁ προσωπικὸς διάλογος μεταξὺ τῶν γονέων καὶ τῶν παιδιῶν, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῶν συζύγων. Εἰδικὰ ἡ ἀνεξέλεγκτη χρήση τῶν ἠλεκτρονικῶν παιγνιδιῶν στὸ διαδίκτυο μπορεῖ νὰ προκαλέσει ἐθισμὸ στὰ παιδιὰ μὲ σχεδὸν ἀνεπανόρθωτες ψυχολογικὲς ἐπιπτώσεις. Ἐπίσης ἡ χρήση τοῦ κινητοῦ μπορεῖ νὰ ἀπορροφήσει κάποιον τόσο, ὥστε ἐνῶ νὰβρίσκεταικάποιος ἄλλος δίπλα του νὰ μὴν μιλᾶνε μεταξύ τους, ἀλλὰ νὰ παίζει ὁ καθένας μὲ τὸ κινητό του. Θλιβερὴ κατάσταση. Κατάργηση τῆς διαπροσωπικῆς κοινωνίας. Δυστυχῶς, ἐνῶ ἡ σύγχρονη τεχνολογία μᾶς ἔχει προσφέρει πολλὰ καὶ δὲν παύει νὰ εἶναι ἕνα μέσο ἐξυπηρέτησης, γιὰ μερικοὺς ἔχει γίνει αὐτοσκοπός καὶ νόημα τῆς ζωῆς. Χρειάζεται μεγάλη διάκριση καὶ φώτιση γιὰ νὰ βάζουμε ἕνα stopσὲ ὅλα αὐτά, ὅταν καὶ ὅπως πρέπει.

Ἡ οἰκογένεια ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἕνα πνεῦμα ἑνότητος, κατανοήσεως καὶ συνεξηγήσεως. Ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογένειας πρέπει νὰ προσεύχονται ὥστε νὰ φωτίζονται καὶ νὰ λύνονται οἱ παρεξηγήσεις καὶ νὰ μὴν μπορεῖ νὰ εἰσέλθει ὁ πειρασμὸς ποὺ θέλει μετὰ μανίας νὰ διαλύσει τὴν οἰκογένεια, τὸν γάμο.

Ὁ Χριστὸς εἶχε δώσει ρητῶς τὴν ἀπάντηση σχετικὰ μὲ τὴν διάλυση τοῦ γάμου, «ὃ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω». «Ἡ διατήρηση τῆς κοινωνίας τοῦ γάμου εἶναι θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀντίθετα ἡ διάλυσή της μὲ ἀνθρώπινη ὑπαιτιότητα ἀποτελεῖ βαρύτατη παράβαση, ποὺ συχνὰ ὁδηγεῖ σὲ προσωπικὴ ἢ καὶ ὁμαδικὴ τραγωδία». Δυστυχῶς τὶς συνέπειες ἑνὸς διαζυγίου ὑφίστανται κυρίως τὰ παιδιά, ποὺ τοὺς δημιουργοῦνται στὴν συνέχεια πολλὰ ὑπαρξιακὰ κενὰ καὶ ψυχολογικὴ ἀνισορροπία. Τὰ ἀνθρώπινα πάθη εἶναι ἡ αἰτία αὐτῆς τῆς τραγωδίας. Ἰδιαίτερα ὁ ἐγωισμὸς ποὺ μπορεῖ νὰ κυριαρχεῖ καὶ στοὺς δύο συζύγους. Συνήθως ποτὲ ἡ εὐθύνη δὲν πέφτει μόνο στὸν ἕνα σύζυγο. Καὶ ἐνῶ μπορεῖ ὁ γάμος νὰ ἔχει διαρκέσει γιὰ δεκαετίες, μπορεῖ ἐν ροπῇ ὀφθαλμοῦ νὰ διαλυθοῦν τὰ πάντα. Ἡ δικαιολογία εἶναι ἡ γνωστὴ καὶ συνήθης. «Δὲν μὲ ἀγαπᾶ» ἢ «δὲν τὸν ἀγαπῶ». «Καλά, τόσα

χρόνια ποὺ ἤσασταν μαζί, δὲν ὑπῆρχε ἀγάπη»; «Χρειάστηκε νὰ περάσουν 20 χρόνια γιὰ νὰ καταλάβεις ὅτι δὲν τὸν ἀγαπᾶς»; «Νὰ ἔχετε κάνει δύο παιδιά, ποὺ θὰ πέσει πάνω τους ὅλο αὐτὸ τὸ βάρος τοῦ χωρισμοῦ καὶ τοῦ διαζυγίου»; Ὅμως ἀπὸ πίσω ὑπῆρχε φιλαυτία καὶ ἐγωισμός, αὐτὰ τὰ δύο μεγάλα πάθη. Δὲν ὑπῆρχε ταπείνωση, ἡ μητέρα τῶν ἀρετῶν, νὰ συνέχει τὴν σχέση, ἢ μᾶλλον καλύτερα δὲν ὑπῆρχε ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ ποὺ ἑλκύεται ἀπὸ τὴν δική μας ταπείνωση. Καὶ ἂν εἶχε γίνει κάποιο λάθος ἀπὸ τὸν ἕνα σύζυγο ὁ ἄλλος ποὺ θὰ εἶχε ταπείνωση θὰ εἶχε τὴν δύναμη νὰ τὸν συγχωρήσει. Ἡ συγχωρητικότητα, ἡ ταπείνωση καὶ ἡ ἀγάπη εἶναι οἱ μεγαλύτερες ἀρετὲς ποὺ ἀναπτύσσονται σὲ ἕνα ζευγάρι. Ἂν ἔχουμε λάβει ἐντολὴ «ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν» πόσῳ μᾶλλον αὐτὸ ἰσχύει γιὰ ἕνα ἀνδρόγυνο. Θὰ πρέπει τὸ συντομότερο δυνατὸν νὰ συγχωρεῖ ὁ ἕνας τὸν ἄλλο.

Δυστυχῶς, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει ἡ πίστη στὸ μυστήριο τοῦ γάμου, γι’ αὐτὸ γίνονται καὶ πολὺ εὔκολα τὰ διαζύγια. Καὶ κατὰ κάποιο τρόπο ἐπιδημικὸ αὐτὴ ἡ «εὐκολία» ἔχει μεταφερθεῖ τὰ τελευταῖα χρόνια καὶ στὴν χώρα μας. Στὴν Ἀμερικὴ καὶ Βορειοδυτικὴ Εὐρώπη, ποὺ ὁ θεσμὸς τῆς οἰκογένειας εἶχε ἀτονίσει τὶς τελευταῖες δεκαετίες, ἦταν λογικὸ ἐπακόλουθο τὰ πολλὰ διαζύγια. Σύμφωνα μὲ τὴν Ἑλληνικὴ Στατιστικὴ Ἀρχὴ (ΕΛΣΤΑΤ) τὸ 2017 οἱ ἐκδοθεῖσες ἀποφάσεις διαζυγίων στὴν Ἑλλάδα ἀνέρχονται σὲ 19.190 ἔναντι 11.013 τὸ 2016, δηλαδὴ αὐξήθηκαν κατὰ τὸ μεγάλο ποσοστὸ 74,2 %. Κατὰ ἀναλογία ἔχουμε πάρει τὴν πρωτιὰ στὴν Εὐρώπη, ὅπως καὶ στὶς ἐκτρώσεις (τὸ 2017 ἔγιναν 400.000-500.000 ἐκτρώσεις στὴν Ἑλλάδα!). Τὰ διαζύγια ἀποτελοῦν παράγοντα ποὺ συμβάλλει στὴν ἐπιδείνωση τοῦ δημογραφικοῦ μας προβλήματος. Θὰ πρέπει ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Πολιτεία νὰ τὸ λάβουν σοβαρὰ ὑπόψιν τους καὶ νὰ συνεργαστοῦν γιὰ τὴν λύση αὐτοῦ τοῦ προβλήματος. Κάτι ποὺ ἤδη ἔχει ἀρχίσει νὰ γίνεται σὲ ἄλλες εὐρωπαϊκὲς χῶρες. Στὴν Μεγάλη Βρετανία ἐνῶ τὸ 2016 τὰ διαζύγια ἦταν 106.959 τὸ 2017 ἔπεσαν σὲ 101.669. Στὴν Γαλλία ἀπὸ 128.043 τὸ 2016 ἔπεσαν κατὰ πολύ, σὲ 90.613 τὸ 2017. Ἡ Γαλλία ποὺ εἶχε μεγάλο δημογραφικὸ πρόβλημα ἐγκαθίδρυσε Ὑπουργεῖο Οἰκογένειας καὶ ἐνίσχυσε τὸν θεσμὸ τῆς μητέρας. Φέτος γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Ἑλλάδα τὸ Ὑπουργεῖο Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ὑποθέσεων ἄρχισε νὰ δίνειτὸ λεγόμενο «ἐπίδομα γέννας» γιὰ τὶς ἔγκυες γυναῖκες. Πολὺ καλὸ καὶ σημαντικό. Θὰ ἦταν ἐπίσης πολὺ καλὸ νὰ δημιουργηθεῖ στὸ ἀντίστοιχο Ὑπουργεῖο καὶ μία Διεύθυνση Μητρότητος ποὺ νὰ εὐαισθητοποιεῖται καὶ νὰ ἐνισχύει τὸν θεσμὸ τῆς μητέρας.

Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἐλεύθερος νὰ ἐπιλέξει στὴν ζωή του ἢ τὸν γάμο ἢ τὸν μοναχισμό. Ὁ μοναχὸς ποὺ ἔχει ἀφιερωθεῖ πλήρως στὸν Θεὸ μὲ τὴν ἀποταγή του ἀπὸ τὸν κόσμο, ἐλεύθερος ἀπὸ γήινες φροντίδες βιώνει τὸν Θεό, τὴν ἕνωσή του μὲ Αὐτὸν σὲ ἕναν πληρέστερο βαθμὸ ἀπὸ τὸν ἔγγαμο. Καὶ ὁ γάμος ὅμως δὲν μειώνει τὸν ἄνθρωπο, τοῦ παρέχει τὴν δυνατότητα τῆς κατὰ Χριστὸν τελειώσεώς του καὶ σωτηρίας του. Τὰ πρόσωπα τῶν συζύγων ἀλλὰ καὶ τῶν παιδιῶν συμπορεύονται καὶ ὁλοκληρώνονται ἐν Χριστῷ καὶ μέσα στὴν Ἐκκλησία. Νὰ εὐχηθοῦμε νὰ

δημιουργοῦνται στὶς ἡμέρες μας οἰκογένειες ποὺ θὰ ζοῦν μέσα στὴν Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ κρατοῦν ἀξίως τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Αὐτὲς οἱ οἰκογένειες θὰ ἀποπνέουν τὴν οὐράνια εὐωδία, θὰ λειτουργήσουν ὡς φῶτα, ὡς ὁδοδεῖκτες γιὰ τὸν σύγχρονο ἀποπρασανατολισμένο ἄνθρωπο καὶ θὰ γίνουν αἰτία σωτηρίας γιὰ τοὺς ἀδελφούς τους, ἀλλὰ καὶ παράλληλα γιὰ νὰ δοξάζεται ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία Του.